

הגופים המוסמכים לפרש אמנות מס

21. הגופים המוסמכים לפרש אמנות מס

תוכן עניינים

21. הגופים המוסמכים לפרש אמנות מס..... 621

אמנות מס, כרך א': אלטר, כליף

21. הגופים המוסמכים לפרש אמנות מס

מומחי המשפט הבינלאומי מבחינים בשלוש אפשרויות מרכזיות לפרשנותם של הסכמים בינלאומיים¹³⁸⁸: פרשנות אותנטית, פרשנות שיפוטית ופרשנות אינדיבידואלית. פרשנות נעשית אותנטית באמצעות הסכמים נוספים מאותו סוג המבוססים על אותה פרוצדורה כמו זו של האמנה המקורית שנחתמה בין המדינות המתקשרות.

פרשנות על-ידי סמכות שיפוטית בינלאומית מכונה פרשנות שיפוטית. בית המשפט הבינלאומי לצדק (*The International Court of Justice*, ICJ) ובית המשפט האירופאי לצדק (*The European Court of Justice*, ECJ) עשויים לשמש כסמכות שיפוט בינלאומית במקום שבו המדינות הכפיפו את עצמן לסמכותם באופן כללי או לעניין מסוים. עם זאת, ככל שידוע לנו, צורה זו של פרשנות אינה קיימת כיום בתחום של אמנות המס. אומנם יש לה יתרונות, אך קיים סיכוי קטן בלבד שהדבר יהפוך לריאלי. על-כן, שאלות פרשניות הנוגעות ליישומן של אמנות מס יפורשו, דרך כלל, בצורה אינדיבידואלית ונפרדת על-ידי רשויות המס או על-ידי בתי המשפט של המדינות המתקשרות באמנה.

ברוב המדינות בעולם בתי המשפט הם אלה שפוסקים אחרונים ביחס לפרשנות אמנות מס, כמו גם ביחס לפרשנות דיני המס הפנימיים¹³⁸⁹. בצרפת המצב היה שונה בעבר. במקרים אשר היו כרוכים בפרשנות אמנות מס, ה-*Conseil d'État* (בית המשפט של מועצת המדינה) חויב על-פי החוק להיוועץ במשרד החוץ, וזה האחרון היה מפנה את העניין למשרד האוצר¹³⁹⁰. עם זאת, במקרים שבהם בית המשפט היה בדעה שהוראות האמנה ברורות, הוא לא הרגיש מחויב לפנות למשרד החוץ. בית המשפט טען באופן עקבי, כי הוא מוסמך לדון בכך; קיימת לכן פסיקה ענפה בצרפת, שבה בית המשפט ראה בהוראות אמנות המס כברורות, ונימק כך את סמכותו לדון בהן. ואולם, בהחלטה מיום 29 ביוני 1990¹³⁹¹ הוא נטש לבסוף את קו הטיעון הזה. כיום בתי המשפט בצרפת רואים את עצמם כמוסמכים לפרש כל שאלה ביחס לאמנות מס בלא צורך להיוועץ במשרדי הממשלה.

בארצות-הברית, ובמידה מסוימות גם במדינות נוספות, בתי משפט עשויים לסרב לפרש אמנה במקרים שבהם הדבר כרוך בשאלה פוליטית - מה שמכונה שם 'דוקטרינת השאלה הפוליטית' (*Political Question Doctrine*) או גם 'דוקטרינת אקט המדינה' (*Act of State Doctrine*)¹³⁹². עם זאת, ככל הנראה עדיין לא התעורר מקרה שבו בית המשפט יישם דוקטרינה זו ביחס לענייני מיסים.

אמנות מס, כרך א': אלטר, כליף